

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyeszköm ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 276

Magyar ipar.

— augusztus 26.

Az iparpártolás hangulatába nálunk, ha nem is mindenütt, némi sajtóhiba került. A jelszó úgy hangzott, hogy pártoljuk a magyar ipart, de a valóságban olyan fogalomra alakult, hogy pártold a magyar ipart. Mintha az emberek azt a nagy iparpártolást egymásra akarták volna tologatni. Más volt a hangulatos csatakiáltás és más a gyakorlat. Más a szalmalángos fölbuzdulásból keletkezett légvár és más a száraz valóság. Az emberekben a vásárlások alkalmával részben hiányzott az erély magyar ipari termékek határozott követelésére, másrészt senki sem tudhatta bizonyosan, hogy a magyar cikk gyanánt vásárolt tárgy csakugyan magyar-e. Azonfelül ebben a drága megélhetésben az olcsóság a jelszó s a megfelelő tárgy, ha olcsóbb, hamarabb talált vevőre, ha a származása külföldi volt is.

Mert hiszen nem minden iparcikk osztrák, hanem külföldi is. S a magyar ipar védelmének nem csupán ausztriai cikkek ellen kell irányulnia, hanem általában a külföldi behozatal ellen. Tény azonban, hogy e tekintetben ma is csak a kezdet kezdetén vagyunk.

A nagyközönség egyes embere, a fogyasztó, ha a leglelkismeretesebben akar is eleget tenni a magyar iparpártolás követelményeinek, legföljebb annyit tehet meg a külföldi áruval szemben, hogy az árut iparosnál rendeli

meg s nem boltban veszi. Bár még akkor sincs biztosítva afelől, hogy az anyag, amiből a rendelt cikk készül, nem külföldi-e? Csak annyi bizonyos, hogy a megmunkálása magyar s legálább a munkabér nem megy a külföldre.

Több eredményt azonban alig lehet fölmutatni. Annál inkább nem, mert bizonyos, hogy egyes napi közszükségleti cikkek magyar produktumban egyáltalán nem is kaphatók. Az aztán már igazán nem a társadalom föladata lenne, hogy az ilyen cikkeket előállító gyárakat támogassa a létesülésben. Erre a társadalom nem képes, ez már az állam dolga.

A társadalom, a külön egyénekből álló széttagolt társadalom arra sem képes, hogy valami praemiumfélével honorálná azt a kereskedőt vagy nagy fogyasztót, aki csak magyar anyagot használna föl. A kifizetésnél talán mellékes lehet, hogy valamely áruért száz fillért vagy százkét fillért fizet-e, de a nagyfogyasztónál, ahol ez a különbség évente több ezer koronára rúg s az ilyesmi nagyon alkalmas arra, hogy az üzleti szempont bonckése alá vételessék a magyar iparpártolás. Es itt a nagyfogyasztó bizonyos visszatérítésekre volna jogosítva azon kereskedőkkel egyetemben, akik csak hitelesen igazolt magyar árut tartanak raktáron. Ahogy van szeszkontingens, meg szállítási visszatérítés, épp úgy meg lehetne ez a praemium-rendszer is, de ezt már

csakugyan csak az állam végezhetné s nem a társadalom.

Persze az állam szívesen hárit át minden költséggel járó dolgot a közönség vállaira. Amiként a hivatalos állami munkákat a törvényhatóságokra s így közvetve az adózókra. Azután csinál olyan — eléggé el nem ítéhető — boklövészeket is, mint amilyen ma egy hivatalos honvédségi szállítási hirdetményben olvasható, amelyben nagyképtű komolysággal ki van mondva, hogy a hadapródiskola fogyasztására szánt sonka csak prágai lehet.

Hát az ilyen botorság mióta lett állami kötelesség?

Új tiszték — új szellem.

A király születése napján egy csomó vadonatúj egyenruhának akadt megint gazdája. A tiszti akadémiák végzett növendékei, köztük a mi fajunk ifjai is tiszti rangra emelkedtek és napok multával szolgálatot is fognak teljesíteni. Időszzerű most egy régi axiómát idézoi: Intézmények sikere nem a szabályoktól, hanem azoknak az erejétől függ, akikre az intézmény sorsa bízva van.

Ha ez az axióma igaz és csakugyan az, akkor a mi legfiztalabb, legujabb tisztjeinkre történelmi szerep vár, mert az intézmény, amelynek élére jutottak, ami nagy nemzeti céljainknak nem felel meg, a szabályok, melyek szerint vezetik, a mi nemzeti misszióknak nem kedveznek és ha a nemzet sikert vár hadseregének intézményeitől, úgy ezt egyedül azóktól a férfaktól várhatja, akik a holt kereteken belül az élő anyagot kezelik, formálják. Várhatja a magyar tisztéktől, akik ha magyarok és hazafiak maradnak a hadseregben is fellebbvalók

ELMÚLT SZERELEM.

Aram el Besszid csendezen vonta magával az asszonyt, akit Nyniána hívtak s aki ötvennegyedik felesége leandott a dícső kalifának.

Senki sem várt rájuk, az ötven asszony már aludta virágos álmát, s Nynia — az ötvennegyedik, akit Kordova urától kapott Aram el Besszid, remegve simult a kalifához.

— Milyen szép itt, nálad! — sóhajtott aztán, ahogy áthaladtak a kerten.

— Hogyan tudod, ó, Kordova lilioma, hiszen éjszka van semmit se látsz?

— De látok. Látom mecsetjeidet, melyek tele vannak drágasággal; a falakon arany cédrusok kusznak s fönt nagy terebélyekben borulnak az oszlopok fölé. Az oszlopok fehérek s márványtestükön erecskék futkároznak, akárcsak az én vállaimon...

(Bár Nyniának igazában még fehérebbek a vállai, mint e márványoszlopok s s gömbölyűségükkel is megszégyeníthették őket!)

— És látom akékszinű türkiszszemeket, meg a gyémántokat, melyek pazarul csillognak, színüke változtatva; néha álmossan mint egy csecsemő, néha vágyakozva, mint egy szűz, néha móhon, mint egy csókoló

asszony. Nézd csak kalifa, most úgy tetszik, mintha a magam szeméit látnám!

(Bár Nyniának igazában sokkal kékebb szeméi voltak, mint a türkisz a sokkal fényesebbek, mint a gyémánt!)

— Látok. Látom datolya és fügefáidat, melyeken özönével terem a gyümölcs: tíz husz egy csomóban, egyetlen zsenge kis galyon. Ha nyul érettük az ember, párostul akadnak a kezében. És édesek, ó, milyen mondhatatlanul édesek! A fogam elválik tőlük s a nyelvem az inyekhez tapad és sziszegve szívom mézüket. Ó kalifa, ilyen lehet a csók!

(A te csókod Nynia, — gondolta Aram al Besszid — sokkalta édesebb lehet!)

— Látok. Látom akácaidat és rózsabokraidat; az akácok törpék és kerekék s smaragd színű leveleik közt buján virulnak a fürtök; hófehérek, bársonyból és illatból özszeróva. s a rózsáidat, nagy kalifa, minde-nik egy-egy lángszinű serleg. Látod, ide borulnak s kínálják a legrészegítőbb italt.

(Bár a Nynia parányi szája százzorta pirosabb volt s százzorta részegítőbb italt kínált!)

— Ó, ezek a te kínosság oszlopaidd, ezek a te fügeid és narancsáid, akácáid és rózsabokraid!... Nincs nekik sehol se párjuk! Aram al Besszid, aki hatalmas kalifa

létére a legszebb férfi is volt egész Bagdad környékén; jobb karját odafonta a Nynia derekára és a pompásan díszített és szédítően illatos lugas kűszobán megcsókolta.

— Tévedtem! — I hegte Nynia, miközben a rózsák közé szédült; — sokkal édesebb volt a csókod, mint a fügeid, meg a datolyáid!

Háromszor hét éjszakán át nem látta a kalifát, az ötven szépséges asszoya közül egy se. És busak voltak mindannyian és vágyakoztak mondhatatlanul. A virágos kert bokrai visszhangoztak a sóhajaiktól s tépett fátyoldarabkákat libegtek a galyakon.

A nászlugasba minden nap friss rózsákat hordtak a szolgálak, friss lombokkal fonták be a falakat és háromszor is hét éjszakát álmódott át a kalifa az ötvennegyedik asszoya oldalán.

Aram al Besszid — aki a legszebb férfi vala egész Bagdad környékén s akire száz ölelő kar várakozott, — még mindig nem unta a dolgot, még mindig nem sajnálta a tengersok lepusztított rózsát.

Nynia azonban a háromszor hetedik hajnalon bágyadtan ébredt. Rossz lehetett az álma, mert eltolta feje alól a kalifa izmos karját s ajkait a rózsák közé temetve elbujt a csókok elől.

— Mi az szerelmem? — kérdezte a

természetszerű befolyásával nagyon könnyen magyarrá és hazafiassá tehetik a sereget, amelyet gondjaira bízunk.

A magyar elem, amely eddig helyet kapott, illetve helyet foglalt a hadsereg tisztikarában sajnos, nemcsak számbalileg volt jelentéktelen, hanem a nemzeti öntudat bátor és tervszerű képviselőjére is gyöngének bizonyult. A közös hadseregben divó nemzetietlenítés legkönnyebben a magyar tisztiken fogott és számtalanszor hallja az ember, hogy a legmagyarabbnak hitt tiszték nagy része is milyen szolgálatkész engedékenységgel hajlik meg ama presszió előtt, amelynek célja a hadsereg embereiből a nemzethez való tartozás minden gyökerét kipusztítani.

Az a néhány fiatal tiszt, aki most lép a király és a haza szolgálatába, olyan korokban lép a hadsereg kebelébe, amikor a nemzet minden rétegében általánossá vált a meggyöződés és akarati erősödött a jog, hogy a nemzet véren és pénzen tartott hadsereg szellemében is magyar és nemzeti legyen. Ők a lélek legfogékonyabb állapotában szívták magukba ezt az általánossá vált nemzeti öntudatot és ha benne lesznek a hadsereg kebelében, talán jobban és tartósabban fognak ellenállhatni az ott divó nagymánynak és azon a nemzetietlen szigettesten nagyobb sikerrel fogják megőrizni a nemzeti sajátosságot, mint ezt elődeik tették.

Bizony és ennek kétségtelen jeleit a nemrégmult nemzeti küzdelemben számtalanszor láttuk, hogy a hadsereg nemzetivé tétele sokkal gyorsabban és sokkal könnyebben menne, ha a magyar elem a vezetésben vagy nagyobb számmal, vagy nagyobb nemzeti öntudattal venne részt. Azok a kevesen akik ezt a nemzeti elemet most gyarapították, ne feledjék el, hogy a magyarság szempontjából ők körülbelül azt a hivatást teljesítik, mint a hittériók, akik ellenséges környezet légiói között teljesítik hitük üdvösségét. Nemzetünk szellemét csak a magyar tiszték vihetik be és erősíthetik meg a hadseregben és remélünk, hogy a nagy nemzeti küzdelem, mely erőt, lelkesedést, energiát és önbizalmat öntött a lelkekbe, megtette a hatását azokra is, akik mint tényezői a nagy katonai szervezetnek, mindenkinél jobban és hathatósabban dolgoznak a magyar szellem érdekében.

kalifa csodálkozva. — Talán fűszálak csiklandozták meg orroscskádat, vagy aranylégy repült fodraid alá?

Nynia kedvtelenül dörzsölgete szemét:

Én nem tudom, de úgy megváltozott itt minden. Hol vannak például a mecsetbeli oszlopok, a futkározó erékekkel? Belepte őket a por? Vagy elsüllyedtek talán? Hol a reájuk kuszó aranycedrusok, sátras ágakkal? Hiszen ez csak gíz-gáz? Hova lett a türkiászek kéksége, a gyémántok tüze? Hiszen ez es csupa sápadt, értéktelen, vak kavicsok! Hol az édes fűgék, meg a datolyák? Hisz ez mind fanyar, izetlen boggyó! És az akácok: a senyvedt fűtökkel és a rózsáid; ezek a fonyadt, szintelen, illattalan rózsák! Ó, be vak voltam! Ó, be vak voltam,

És sirt Nynia mélységes, asszonyi keserűséggel, a karjára borult a karjára, melyet háromszor hét éjszakán át szilajen és mindig ő ölelt. — Am a kalifa — Bagdad legszebb legénye — fölfe hajolt és csókjaival akarta vigasztalni.

— Tévedtem, — mondta ekkor Nynia kegyetlen kacagással, miközben fölállt s rázta magáról a rátapadt rózsaszirmokat.

— Tévedtem, ő kalifa; mert a fűgédnél, meg datolyáidaál még sokkal fanyarabak a csókjaid!

Aramal Besszid erre megfogta az ötvennegyedik felesége karját s csendesen vezetette kifelé az udvarából.

— Mikor a nő szeme az árnyékos magyarágatba nézett, — mindent szépen talált meg. Abban a percben amikor először meglátta a kertet, kezdte nem szeretni, már unni! Járj békével, Nynia, utatdon.

És szeliden zárta be mögötte a szomszéd kertajtót.

Nyomor elől a halálba.

Marólugot ivott.

(Saját tudósítónktól.)

— augusztus 26.

Alig mulik el nap, hogy a napi események között az öngyilkosság szerepelne. Éppen mai lapszámunkban adtunk hírt egy szerencsétlen cselédeleányról, ki maróluggal mérgezte meg magát és ma már a halálnak egy újabb önkénteséről számol be a krónika. Egy munkás leány a létfenntartás nagy harcában kimerülve, eldobta magától azt az életet, mely eddig csupán szenvedést és folytonos küzködést hozott számára.

Veres Mária mindenkitől elhagyatva, egyedül saját erejére utalva élt Debrecenben. A péceli utca 8. szám alatt lakott. Szülei régen elhaltak, a legnagyobb szegény sorsban hagyta őt. Így tehát kénytelen volt napszámba járni. De még ezzel sem tudta tisztességes megélhetését megteremteni. Gyakran megesett hogy nem kapott munkát. A legsötétebb anyagi gondok kezdték zaklatni. Különösen az utóbbi időben megtörtént, hogy ugyszólván betévéfalta sem volt.

Végso elkeseredésében megbarátkozott az öngyilkosság gondolatával, melyet ma délben végre is hajtott. Péceli-utcai lakásán ma déli 1 órákban marólugot ivott.

A gyilkos folyadék rettenetesen összeégette száját, belsőrészeit. Jajve székelésére berohantak a házbeliék, kik már a szerencsétlen a leányt a földön fetrengve találták. Azonnal értesítették a rendőrséget, mely súlyos belső sérüléseivel beszállította a köz-kórházba, hol nyomban ápolás alá vették. Gyomormosást alkalmaztak. Állapota azonban olyan súlyos, hogy az orvosi tudománynak aligha sikerül megmenteni az életnek.

NAPI HIREK.

— Olcsóbb kamat a zálogházban.

A zálogházak magas kölcsöndíjai már régebbi idő óta képezik ponasz tárgyát. Ugyanis az ország különböző részeiben ma még érték papirok után 8 százalékos, arany és ezüstnemű után 15—18 százalékos, egyéb ingóságok után 18, sőt 20—24 százalékos is szoktak szedni, beleértve ebbe a kezelési és bélyegilleték költségeit is. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter már tereája 1906 évi költségvetésének tárgyalásakor kijelentette volt, hogy ezen az állapoton segíteni kíván és foglalkozik az egész zálogügynek újabb törvényhozási szabályozásának kérdésével. Miathogy ez mégis hosszabb idő vesz igénybe és a jövő év második fele előtt aligha kerül az országgyűlés elé. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter már most intézkedett a túl magas kölcsöndíjak leszállítása iránt. A királyi zálogházakat illetőleg tárgyalások vannak folyamatban a pénzügyminisztériummal, a magánzálogházakat illetőleg pedig a miniszter felkérte a törvényhatóságokat, hogy a díjak leszállításának kérdésével sürgősen foglalkozzék és az 1881. XIV. törvény cikk 11. szakaszának alapján tegyenek erre nézve mielőbb javaslatot.

— Osztrák sapkás honvédek. Honvédszobrot emelt Kassa városa. A költségeket a város polgársága adta össze s ha volt is némi hiba a szobor-pályázat kiírása körül, az emlékmű végül mégis művészek kezébe jutott s a legutóbbi napokban elkészült. A művet alkotói tegnap adták át a szobor-

bizottságnak, amelyen kívül alig vett részt idegen az érdekes aktuson. A bizottság tagjai szemügyre vették a szobrot s mindenki megtette a maga észrevételét. Utóbb az egyik szemlélő nevezetes fölfedezésre jutott. A szobor főalakjai negyvennyolcas honvédek arboráznak s hogy hogy nem, a negyvennyolcas honvédek fején osztrák császári baka sapka van. A művészenbereknek ez a botlása nagy megütközést kelt a kurucérzésű magyar városban. Nem tudják megérteni, — s nehéz is megérteni — hogy miképpen tévedhettek ennyire a szobrászok? Nincs gyerek Magyarországon, aki nem tudná, hogy derék honvédeink milyen gyönyörűen testetkaptak a történelmi piros sapkában s nincs az a művészi fantázia, amely a piros sapkát a k. und k. Infanterie császármadaras sapkájának nézhetné. Jóvátehető-e a mű alkotói ezt a botrányos botlást? A baka-sapka egyenes megesufolása nemzeti eszményünknek, a honvédségek s nem szabad, hogy ott maradjon.

— Telefonbódók és őrházi toldalék. A máv. oly vonalain, ahol haranzjelző és telefon berendezések vannak, ez utóbbiakat az őri lakásoktól el kell különíteni, különösen oly helyeken ahol mozgó őrk is vannak. Az utóbbiak pihenésére szükség van őrházi toldalékokra, mert ma még több helyen olyan a helyzet, hogy a mozgó őrk az őrral és családjával egy szobában kell tartózkodnia. E vizás helyzetben segitendő, a m. kir. államvasutak a nagyobb forgalmú vonalakon, nevezetesen ahol mozgó őrk van beosztva, az őrházakat toldalékkal látja el és a telefon részére külön bódékat állít fel, hogy a távbeszélés is az őri lakásoktól elkülönített helyiségekben történjék. Ez évben 80,000 korona összeget használnak fel a jelzett célra és a következő berendezéseket létesítik. A budapest—érsokujvári vonalon 9, a miskolc—bánrévai vonalon 8, a debrecen—érmihályfalvai vonalon 8, az arad—gyulafehérvári vonalon 7, a temesvár—kisodai vonalon 10 telefonbódót állítanak fel; ezenkívül a győr—fahringi vonalon 8, az arad—gyulafehérvári vonalon 3, nagyvárad—kolocsvári vonalon 10 és a károlyváros—comera—moravici vonalon 9 őrházi toldalékokat építenek.

— Körözött sikkasztó. Érdekes távirati megkeresés érkezett ma a rendőrség bűnügyi osztályához. A füllemergi postaigazgatóság értesíti a rendőrséget, hogy Lukasicurtz Ádám postatiszt, ki Khodorau galiciiai község postahivatalában volt alkalmazva egy 24000 koronát tartalmazó pénzleveleket el-sikkasztott és azzal megszökött. A sikkasztó 24 éves, középtermetű, barna hajju, kis bajuszt és ugyan olyan szakált visel. Szökésekor közönséges civil ruhában és gummi köpenyben volt. Lukasicurtz a galiciiai Biscobol származik. Valószínűnek tartják, hogy Magyarország felé vette útját. A rendőrség megtette a legszélesebb körű intézkedéseket a sikkasztó esetleges kézrekerítésére, akinek az elfogatására 1000 korona díj van kitűzve, mely összeg a nyomravezetőt is megilleti.

— Temetés halott nélkül. Berlinből írják: A varsói tébolydában meghalt egy gyermekruha varrónő, akinek holttestét a fridrichsfeldi központi temetőbe kellett volna szállítani, mert a család onnan akarta eltemetni. A családtagok s a nagyszámu gyászoló a temetésre kitűzött időben ki is mentek a temetőbe, kivitték a koszorukat s kiment a pap is, mindenki ott volt, csak a holttest nem. A tébolydából ugyanis elfelejtették kiszállítani a temetőbe. A gyászkozsónság, meg a pap kénytelenek voltak hazamenni s a temetés csak másnap ment végbe.

— Lengyel diákok Budapesten. E hét végén háromszáznál több lengyel diák érkezik a fővárosba. A vendégek jobbjára a krakói s lembergi egyetem hallgatói, akiknek a tisztelőjére augusztus 31-én, pénteken délután disztrakoma lesz a margitszigeti felső vendéglőben. A lakomán mintegy ötszázan vesznek részt. A lengyel diákok valószínűleg ellátogatnak a vidék nagyobb városaiba is.

— **A nagyerdő halottja.** Megirtuk mai számunkban, hogy a nagyerdőben talált hullában Nagy Sándor kossis legény felismerte hónapokkal ezelőtt eltűnt cimboráját, Katona Sándor 21 éves hetest. A felfedezésnél a rendőrség azonnal értesítette a szerencsétlen nagyudvaron lakó szüleit, kik ma reggel bejöttek Debrecenbe. Könyves szemekkel ismerték fel őket is tragikus végei ért gyermekeiket a hullában, így aztán az első pillanatban oly rejtelmes ügyről végték le a titokzatosság fátyola, a szerencsétlen Katona Sándor csontvázává aszott holttestét, most már szülei forják eltemettetni.

— **Elütötte a vonat.** Mai számunkban részletesen beszámoltunk arról a borzalmas szerencsétlenségről, amely tegnap éjjel a debreceni állomás közelében történt. A nagyvasuti hídnál a Szatmár felől érkező vonat elgázolt egy szerencsétlen nőt. Az áldozatnak személyazonosságával, valamint a baleset miként történtétével nem volt tisztában a vizsgálatot megejtő hatóság. A további vizsgálat során kiderült ugyanis, hogy a tragikus eset áldozatát nem Veres Istvánnénak hívják, mint azt megirtuk, hanem Szibner Mária nagyváradi cselédleány a szerencsétlen, aki saját vigyázatlansága következtében kiesett a robogó vonatból. A boldogtalan teremtés még él és a kórházban gondosan ápolják, felépüléséhez azonban nincs semmi remény.

— **A cigánygyermek tűzhalála.** Nagyváradi írják: Borzalmas halálú mult ki Fancsika pusztán egy szerencsétlen kis cigány poronty. Az Ugra melletti Fancsika pusztán, mely Schwarz Ferenc tulajdona, Házi Erzsébet cigányasszony kis nyolchónapos leánykája a püruban támadt tűz áldozatává lett. Házi Erzsébet ugyanis a többi cigányasszonyokkal vályogot vetett a lányán és kis gyermekét Lina nevű nagyobb leányára bízta. A leány a kőnél levő gyufáskatulyából előszedett gyújtókkal játszani kezdett és a veszedelmes játék közben a putri szalmája hirtelen lobbant fel. A leány ijedében kiszaladt a kisházból és otthagya az alvó Erzsébetet. Kiabálva szaladt a gyújtogató leány segítségért, de oly messze dolgoztak a vályogvetők, hogy mire az égő putrihoz értek, az már egészen elhamvadott. A kétségbeesett anya jajveszékelve futott a még lángoló házba, de gyermeke már ekkor megfulladt és nagy égési sebeket is szenvedett. Az ugrai csendőrség megindította a nyomozást, amelynek során megállapította, hogy a kis gyermek halálát testvérének gondatlansága okozta.

— **Az áruló bajusz szál.** A minapi kecskeméti gyilkosság tettesének személyét egy bajusz szál segítségével sikerült kinyomozni, ami mindenestre új mód a gonosztevők személyazonosságának megállapítása terén. Kecskemétről jelentik ugyanis, hogy a honvédtéri gyilkosság ügye lassan bár, de mégis egyre halad a kibontakozás felé. A tegnapi napon a vizsgálóbíró a már szabadon bocsátott Oláh Károlyt ismét letartóztatta. A letartóztatásra okát az a körülmény szolgáltatott, hogy a meggyilkolt öregasszony kezében egy bajuszszálát találtak. A bűnjellet Hollós László, a főreáliskola jeles tanára megvizsgálta s elmélete alapján megállapította a bajusz tulajdonosának életkorát. Hollós tanár elmélete szerint ugyanis az emberi haj- és bajusz szálak gyűrűiből megállapíthatók a tulajdonosok életszámai. A fenforgó esetben a megállapított életszám megegyezik Oláh Károly életidejével. A gyilkos — most már már ottan állítható, hogy az — miadent konokul tagad. De ennek dacára bizonyos, hogy pár nap alatt föllebben a fátyol, amely az állatias kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság részleteit egyelőre fedi.

Hozatérés a nyaralásról.

Fönt, fönt kerek magasán az égnek, ma holnap feltűnik elősapata a délnek vonuló golyóknak. Nyárutói hűvös szellők játszanak a fák leveleivel . . .

Nagy bolond ládák, tömött kofferek terpeszkednek el a vasútból jövő bérkocsikon. Vidám ábrázatok mosolygása köszönti a hirtokról a járókelőket. Jön vissza a faluzó, fürdőző város.

Napról napra sűrűbben látai az utcán szinte új alakokat, jó ismerősöket, akiket ujja tesz barna piros színe az arcnak, eleven ragyogása a szemnek, délecegebb tartása az egész nekitelt testnek.

Mert a fehér falusi házak között, a szabad mezőkön, a kies fürdőkön ujjászületik a test és a lélek, mely agyoncsigázódott a városi kőházak között.

Hej, mi más ott hirtelen hajnalban meglesni a sárgarigót, amint pajkosan füttyül az ezüstlevelű nyárfa ormán, mint idehaza a verebek közgyűlését halgatni a bakancsos idilles unalmas színhelyén.

Hej, mennyivel nagyobb gyönyörűség odakünn a lombos fák, hűvös hegyoldalak zöld pázsitján az árnyékban heverve elmerengeni a báránnyelők futásán, mint idebent az aszfalton, tudakolni az időjelzőtől: napon aszalódunk-e holnap, vagy locspocsban diderünk?

Ott még a nap is másképp süt, a szél is másképp fúj, de még az eső is másképp esik. Itt ég a nap, de gyögyit, itt port okád a szél, de alátót dudol, miközben az akáclobbot sodorgatja, itt sár lesz az ég könnyéből, ott enyhítő itala a szomjas mezőnek.

Poézis ott minden, dal, szín, illat, üdőség, elevenség, — aminek most mind vége szakad, mert eresztgeti már hideg leheletét a közelgő ősz.

És visszajön a város, népesebbek lesznek az utcák, elevenebb a korzó. Fürdőt, falut, pusztát, tanyát, jegenyét, sárgarigót elfelejtene a hálátlan emberek, legfeljebb szerelmes leányok emlékeznek róluk, odasugván az ózirázsás gavallérnak:

— Ah, milyen unalmas volt ott a világ — maga nélkül . . .

TAVIRATOK.

Forrongó Oroszország.

Pétervár, augusztus 26. A Stolipin miniszterelnök ellen alkövetett merényletre vonatkozólag még a következő részleteket közlik: A merénylők nyitott kocsiban jöttek még pedig abban az időben, amikor a látogatásra jelentkezettek névjegyzékét már lezárták. Bár fogadónap volt, a szolgálatszemélyzet nem akarta a jövevényeket bebocsátani, mire ezek erőszakkal beakartak menni a fogadószobával szomszédos terembe, ahol még számos látogató várt bebocsátásra. A szolgáltsal való vitatkozás folyamán a jövevények egyike, aki esendőrüsti egyenruhát viselt, bombát ejtett el, amely óriási erővel felrobbant. A robbanás oly erős volt, hogy az előszobán kívül a szomszédos fogadóterem előtti őrszoba, valamint a miniszterelnök fogadótermében volt sértetlen maradt a leány és fia, kik az erkélyen voltak, megsebesültek. Az előbbi lábnál, a fiú oldalán. A gyermekeket a kórházba szállították. A robbanás áldozatai legnagyobb részét az előszobában tartózkodó szolgálatszemélyzet-

ből kerültek ki. A merényletnek 60 személyt áldozatul, kik közül 27 életét vesztette. Ezek között van Hvosztow miniszter, Semjatin altábornagy, Voronin szertartásos, Nakasics herceg, Feodorow esendőrkapitány, Kasanesev rendőrügynök, továbbá örök és egyéb szolgák. A merénylők közül a robbanás folytán három életét vesztette, egyet letartóztattak. A megsebesültek között van két miniszteri hivatalnok és egy tüzérezredes. Az épület részben rombadólt. Közvetlenül a katasztrófa után a pénzügyminiszter, a tengerészeti miniszter, a hadügyminiszter, a birodalmi főellenőr, az itt tartózkodó nagy hercegek és a diplomáciai kar tagjai látogatást tettek a miniszterelnökönél.

Moszkva, augusztus 28. Ma reggel 12 fegyveres egyén Moszkvától 60 versztayire megtámadta az Uranovoból jövő személyvonatot, behatoltak a vasuti pénztáros szakszába, a kitél 5000 rubelt raboltak. A tettesek ezután a közeli erdőbe menekültek, ahol 9 cinkostársuk várta őket. A banda két tagját letartóztatták.

Kossuth utazása.

Temesvár, aug. 26. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma délután 1 óra 23 perckor utazott itt át Herkulesfürdőre. Temesvárott és Zombolyán nagyszámu közönség várta a pályaudvaron és lelkesen ünnepelte a minisztert. A temesvári pályaudvaron Kabdebó Gergely főispán, Steiner Ferenc, Debroszlav Péter, Pesche Miklós orsz. képviselők és a függetlenségi párt élén Kisfaludy Kálmán fogadták. Ki faludy üdvözlő szavai után Kossuth megköszönte a szives fogadtatást és mintegy tíz pernyi időzés után a nagyszámu közönség lelkes éljenzése közben felezált a vonatra s továbbutazott. Kossuth fogadására a környékbeli svab parasztok és magyar telepesek is nagyszámmal jelentek meg a temesvári pályaudvaron.

Árvizveszedelem.

San-Louis, augusztus 26. (A Senégál partján.) A nagy áradások következtében Kayes község összes épületei rombadóltak. Számos benszült az életét vesztette. Az ár rombadöntötte a raktárakat is. A kár mintegy 20 millió. Ezer meg ezer benszült élelem nélkül maradt.

Szerencsétlenség vigyázatlanságból.

Temesvár, aug. 26. A temesmegyei Vojtek községben ma Heidenfelder Mátyás vagyonos kőmives fegyverét tisztogatta a tornácon. A fegyver hirtelen elsült és a golyó Heidenfelder 19 éves nejét megölte.

A cséplőgép áldozata.

Barcs, aug. 26. A közeli Fekete-Zátany pusztán tegnap délelőtt Vörös Gyula gépész a cséplőgépet igazgatta, miközben a gép elkapta a ruháját, minek következtében jobb felsőkarja teljesen összeroncsolódott, bal lába eltörtött, bal vállát is kifecamította és fején is több zuzódást szenvedett. A 21 éves fiatal ember karját amputálni kell, de életbenmaradásához semmi remény.

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe ;

Fiu és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, madráczok és flanell takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA UTCZA.

432-x-3

Iskolás

gyermek részére : kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matrácok, pokrócok, flanell takarók és ágyceritők legnagyobb választékban és legjutányosabb árakon kaphatók.

Kardos László

vászon, fehérnemű és holengye üzletében

Debrecen, Kossuth-utca 9.

428-5-2.

Alapított 1831. évben.

Lähne-féle tan- és nevelőintézet
SOPRON.

Elemi iskolával, 8 osztályu nyilvános főgimnáziummal, érettségi vizsgálati joggal és realiskolával

Felvesz fiugyermekeket 6 éves kortól fogva. Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigoru felügyeles. Növendékek rendre és önálló munkására szoktattanak.

Prospektussal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál
az igazgatóság.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangu kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas és villamosvízfürdők. Ivó- és belégzési kura. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. — Prospektust ingyen és bérmentve küld
Az igazgatóság.

Legjobb szabásu

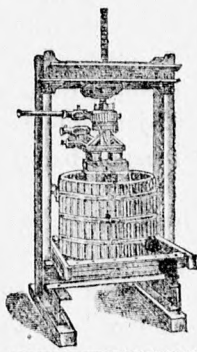
glace, svéd és szarvasbőr
keztük

Schön Sándor

keztük, kötszer és orvosi műszertárában

DEBRECEN,

Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

U P S U S

a legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három ártételel. **Vasgerendaszerkezet,** legmagasabb nyomó képesség, a tököly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honl gyártmány, szőlészeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint, vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 4.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

A perselyek az Iparbank kirakataiban láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékoságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek,

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is
Tájékoztatásul szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Osszesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.